UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertia est [con]sideratio t[em]p[or]alis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

duodena. Se tenet in manibus: ſe cibat ipſe
cibus. Licz aūt ex hac ſumptiōe nō fuerit au-
gmētata gr̄a chr̄i: inde tn̄ hūit q̄ndā ſpūa
lem delectatiōe actualē ex noua inſtitu-
tione hui⁹ ſacri. Nā vt dr̄ Sapiēs. Deſi-
deriū ſi cōpleat̄ delectat aīam. Ipſe aūt di-
cebat (Luc. xxij.) Deſiderio deſideraui h̄
paſca mādu care vobiſcū ⁊c. Qd̄ exponēs
Euſebi⁹: de nouo myſterio hui⁹ noui ſa-
cramēti. ¶ Scd̄o q̄rit̄: Utrū iude ꝓditori
dederit corp⁹ ſuū: R̄nſio. Sicut dr̄ Tho
mas vbi s. Hilari⁹ ſup Matth. poſuit q̄
chr̄s iude corp⁹ ſuū nō dedit: ⁊ hoc cōueni
ens fuit cōſiderata malicia Iude. Sed q̄r
chr̄s nobis eſſe debuit exemplū iuſticie n̄
cōueniebat ei⁹ magiſterio vt iudam pec-
catorē occultū ſine accuſatiōe et euidēti ꝓ
batione ab alioꝝ cōione ſepararet: ne ꝑ hoc
daret̄ exemplū p̄latis eccl'ie ſilia faciēdi ⁊
inde iudas exaſperat⁹ ſumeret occaſionē
peccādi. Et ideo dicēdū eſt q̄ iudas cū alijs
corp⁹ ⁊ ſanguinē dn̄i ſuſcepit: vt dr̄ Dioñ.
lib. eccl'iaſtice hierar. ⁊ Aug⁹. ſup Ioānē
Hec Tho. Scd̄z aūt Alex. in. iij. par. ſū.
in trac. de euchariſtia: hoc factū eſt a dn̄o
triplici rōne. ¶ Primo rōne diuine ſapie:
vt ſic oēs iſtrueret inimicos bn̄facere. Mat
thei. v. Bn̄facite his q̄ oderūt vos: Pre-
terea ꝑ hoc inſtruxit diſpēſatores huius
ſacri q̄ pctōribus occultis in ſili caſu debe-
rent hoc ſacr̄m cōferre. ¶ Scd̄o rōe diuie
miſcdie: vt vicz ſic ipm̄ reuocaret a malo.
Ille em̄ miſer ex cōſideratiōe tāte bonita-
tis ⁊ dulcedinis chr̄i q̄ corp⁹ ſuū ei dedit:
a malo ꝓpoſito debuit reuocari: ⁊ cōſequē-
ter virtute tāti ſacri meliorari. Sed miſer
ille ſibi auxit pctm̄ vnde ſibi debuit auxiſ-
ſe meritū: vt dicit Chryſ. ſup Matt. qm̄
neq3 a bn̄ficio neq3 ab honore neq3 a timo
re factus eſt potior ſed peior. ¶ Tertio ra
tione diuine iuſticie. q2 ex q̄ tanto bn̄ficio
noluit a cōcepta malicia ceſſare: ideo iuſto
dei iudicio punitus eſt lapſu grauiorꝫ cul
pe. ſ. deſperatiōis. Iuxta illud Apoc. vlt.
Qui in ſordibus eſt ſordeſcat adhuc. Ut ei
dicit glo. q̄daz ad Ro. j. Strictiſſimo dei
iudicio fit vt peccata pctis puniāt̄. ¶ Ter
tio q̄rit̄ Utrū chr̄s dederit tūc diſcipulis
ſuis corp⁹ ſuū paſſibile vel impaſſibile:
R̄nſio. Sicut dr̄ Tho. vbi s. Manifeſtiſ
ſimū eſt q̄ idē verū corpus chr̄i erat quod
tūc a diſcipl'is in ꝓpria ſpecie videbat̄ ⁊ in
ſpecie ſacri ſumebat̄. Nō aūt erat impaſſi-
bile ſm̄ q̄ in ꝓpria ſpē videbat̄: imo paſſiōi
paratū. Ideo nec ipm̄ corp⁹ qd̄ in ſpē ſa-
cramēti ſumebat̄ impaſſibile erat impaſſi
bili tn̄ mō erat ſub ſpecie ſacri: Paſſio em̄
req̄rit cōtactū corpis qd̄ patit̄ ad id quod
agit. Corp⁹ aūt chr̄i vt eſt ſub ſacro nō cō-
paratur ad ea q̄ circūſtant mediātibus pro-
prijs dimēſionibus q̄bus corpa ſe tāgunt: ſed
mediātibus dimēſionibus panis et vini: ideo
ſpecies ille ſunt q̄ patiunt̄ ⁊ vident̄: nō aūt
ipm̄ corp⁹ chr̄i. Hec Tho. Ex his ſ̄ ſeq̄t
q̄ nūc ſumit̄ a fidelibus in hoc ſacro paſſibi
le: nūc aūt glioſum: immortale: ⁊ impaſſi-
bile.

¶ Scd̄a eſt conſideratio

localis: Ubi cōſiderandū eſt q̄ hoc ſacr̄m
inſtitutū eſt in hierl'm: in monte ſion: ⁊ in
cenaculo grandi ſtrato: ꝑ que ſ̄cant̄ tres
diſpoſitiōes anie recipienti hoc ſacramē-
tū neceſſarie. ¶ Prima eſt q̄ debet recipi
in cōſciētia pacificata: q̄ ꝑ hierl'm ſignifica
tur: quia hierl'm viſio pacis interprat̄. pſ̄
In pace factus eſt loc⁹ eius. ¶ Scd̄a eſt
q̄ debet recipi in cōſcia ꝑ cōtemplationem
eleuata: q̄ intelligit̄ ꝑ montē ſion. ſion in-
terp̄rat̄ ſpeculās ſiue ſpeculatio. Pſ̄. Ha
bitatio eius in ſion. Idē. Qm̄ elegit dn̄s
ſion elegit eam in habitatiōnē ſibi ¶ Ter
tia eſt q̄ debet recipi in cōſcia deuotiōe ſā
cta ⁊ ꝟtutibus ornata: q̄ ꝑ cenaculū ſtratū
intelligit̄. Erat aūt illō cenaculū grande
quia cōſcientia recipiētis hoc ſacr̄m debet
eſſe dilatata ꝑ charitatē q̄ eſt excellētiſſi-
ma virtutū. Aug⁹ in quodā ſer. Habita-
culum cordis noſtri euacuet̄ vicijs: ⁊ vir-
tutibus repleat̄. Uñ cātat eccl'ia. Adorna tha
lamū tuū ſion et ſuſcipe regem chr̄m.

¶ Tertia eſt conſideratō

tēporalis. Ubi cōſiderandū q̄ hoc ſacr̄m
cōueniēter inſtitutū eſt in lege euāgelica q̄
eſt lex amoris ⁊ tēpore vicino paſſiōi chr̄i
Cui⁹ aſſignari pōt ſm̄ doctores triplex p̄
cipua rō. ¶ Prima eſt ratio corporalis ſub-
tractionis. Hāc rōem ponit Euſebi⁹ di.
Quia corpus aſſumptū ablaturus erat
ab oclis: illatur⁹ ſideribus: nēce erat vt i die
cene ſacrꝫ corpis ⁊ ſāguinis ſui cōſecrarꝫ vt co

leretur iugiter in myſteriũ qδ ſemel offe-
rebat in preciũ. Scδa ẽ rõ legalis ter-
minationis: qꝛ em̃ vet⁹ ſacrificiũ in paſſio
ne terminādũ erat. Jδo tũc tpis ꝯueniẽs
erat nouũ inchoare ꝛ nõ añ: qꝛ ñ erat ꝯue
niẽs vmbrã ꝛ ꝟitatẽ ſimul currere. Beda
Finitis veteris paſce ſolẽnijs q̃ in cõme-
moratõe antiq̃ liberatiõis de egypto age-
bant tranſit ad nouũ qδ in ſue redẽptio-
nis memoriã eccleſia frequẽtare deſide-
rat: p carne ꝛ ſanguine agni ſue carnis ꝛ
ſanguis ſacrm̃ in panis ꝛ vini figura ſub
ſtituens ſacerdos in eternũ factus ſm̃ or-
dinẽ melchiſedech. Tertia eſt rõ ſpũa
lis inſtructõis q̃ eſt pcipue triplex. Pri
ma ẽ iſtructio firmioris recordatõis .ſ. dñi
ce paſſiõis. Jδ em̃ imminẽte paſſiõe inſtitu
tũ eſt vt magis hoc ſigno infigeret fideliũ
cordib⁹ ꝑxime factã paſſionẽ. Añ paſſio-
nẽ ğ inſtitutũ fuit nõ ad celebrandũ tũc ſꝫ
poſtea vt eſſet ſignũ rememoratiuũ paſſio
nis. Vñ di. Lu. xxij. Hoc facite in meã cõ
memorationẽ. Scδa eſt inſtructio am
plioris deuotiõis: ſcꝫ habẽde circa hoc ſa-
cramentũ qδ in vltimo receſſu ſuo dñs di
ſcipulis tradidit. Aug⁹. lib. de rñſioñ ad
ianuariũ. Saluator vt vehemẽtius cõme
daret myſterij hui⁹ altitudinẽ: vltimũ h
voluit infigere cordib⁹ ꝛ memorie diſcipu
loꝝ a quib⁹ ad paſſionẽ diſceſſurus erat.
Hec ille. Sicut ğ pcepit dñs filijs iſrael
tũc pmo agnũ paſchalẽ mãducare qñ de
ſtruit eos de captiuitate egyptiaca libera
re: ita chꝛs ſacramẽtũ eucharиſtie tũc pri-
mo inſtituit qñ voluit nos de diabolica
ptãte eripere. Tertia eſt inſtructio fer
uẽtioris dilectõis quã ſcꝫ dñs ad nos ha
buit ꝛ quã ad eũ habere debem⁹. inſtitu-
tũ eſt em̃ hoc ſacramẽtũ in ſignũ euiden-
tiſſimũ amoris dulciſſimi quã dñs habe
bat ad genus humanũ. Et vide bene hũc
amorẽ. Nõ em̃ ſolũ voluit dare nobis ſua
.i. obſeq̃a .i. oim creaturaꝝ: ꝛ ſuos .i. ange
los in adiutoriũ: ſed etiã ſeipm̃ dare vo-
luit. Nõ em̃ ꝯtentus eẽ poterat amor ille
dulciſſimus q̃ nos diligit niſi ſeipm̃ daret
Seipm̃ ğ dedit i filiũ p carnis aſſumptio
nẽ. Eſa. ix. Fili⁹ dat⁹ eſt nobis. Dedit ſe
in ſociũ p ꝯformationẽ. Phil. ij. Habitu
inuẽtus vt hõ. Dedit ſe in magiſtrũ p do
ctrine pdicationẽ. Jo. xiij. Vos vocatis
me magr̃ ꝛ dñe ꝛ bñ dicitis ſuꝫ eteni. De
dit ſe in ducẽ p exẽpli operationẽ. Jo. xiij.
Exẽplũ dedi vobis: vt queadmodũ ego
feci ita ꝛ vos faciatis. Dedit ſe in patrem
p gr̃e regenerationẽ. Jo. j. Quotq̃t aũt re
ceperũt eũ dedit eis ptãtem filios dei fie-
ri his q̃ credũt in noie ei⁹. Dedit ſe in ho
locauſtũ medullatũ ꝛ redẽptõis nr̃e pciũ
p ſuã paſſionẽ. Dedit etiã ſeipm̃ in cibum
ad ſpũalẽ refectionẽ: ꝛ tandẽ dat ſeipm̃ in
celeſte pmiũ ad nr̃am glificationeꝫ. Vñ
cãtat eccleſia. Se naſcẽs dedit ſociũ: con-
ueſcẽs in eduliũ: ſe moriẽs in preciũ: ſe re-
gnãs dat in pmiũ. O iſtãmata charitas
ieſu chꝛi. O ardẽtiſſim⁹ amor clemẽtiſſi-
mi cordis ſui. Supabũdanter ꝑfecto no-
bis oñdit q̃ntũ nos dilexit. Et qm̃ iſtud
eſt ſacramẽtũ amoris ꝓpterea inſtitutũ ẽ
quãdo amor ei⁹ bulliebat atqꝫ fremebat.
Jo. xiij. Cũ dilexiſſet ſuos q̃ erãt in mun-
do: in fine dilexit eos .i. ſm̃ glo. maiora ſi-
gna dilectiõis oſtendit.

q Vartũ ẽ myſteriũ admirãde ſigni
ficatõis. Sacramentũ ꝓpe dr̃ ſa-
cre rei ſignũ. quodlibet ei ſacramẽ
tũ inq̃ntũ ſacramẽtũ: aliquã rẽ ſacrã ſigni
ficat. Hoc aũt ſacramẽtũ tres hꝫ ſignifica
tiões pcellentes pura cordis deuotiõe ſe-
pius cõtemplandas.

Prima: ẽ ſigtio remẽoratiua.
Scδa: ẽ ſignificatio repñtatiua.
Tertia: eſt ſigtio pfiguratiua.

Prima igitur eſt ſigni-
ficatio rememoratiua ſcꝫ reſpectu rei pre
terite ſcꝫ oim myſterioꝝ q̃ p nob fecit de⁹
in carne hũana ſcꝫ incarnatiõis: natiuita-
tis: ꝛc. ſpaliter paſſiõis ꝛ mortis eius. pſ.
Mẽoriã fecit mirabiliũ ſuoꝝ miſericors
ꝛ miſerator dñs: eſcã dedit timẽtib⁹ ſe. Et
qꝛ chꝛi paſſio veꝝ fuit ſacrificiũ deo acce-
ptiſſimũ. Jδ ꝓpt hãc ſigtiõeꝫ h ſacrm̃ dr̃
ſacrificiũ. Jdcirco dñs iſtituẽs h ſacrꝫ dt
Lu. xxij. h facite i meã cõmẽorationẽ .i. in
mee paſſiõis recordationẽ. Et h apl's ex
ponit. j. Coꝛ. xj. d. Quotieſcũqꝫ mãduca
bitꝫ panẽ hũc ꝛ calicẽ bibetꝫ mortẽ dñi an
nũciabitꝫ donec veniat .ſ. ipe dñs ad iudi-
ciũ. Cõſideratio affectiua hui⁹ ſigtionis
hꝫ pcipue tres fruct⁹ digniſſimos ſiue vti
litates i nob. Primo em̃ ẽ inflãmatiua